

שם המחקר : השוואת דגמי ההשתתפות בפעילויות פנאי ותפיסת ההורים את הנגישות

הסביבתית בין ילדים עם מוגבלות שכלית התפתחותית וילדים ללא מוגבלות.

שנה : 2014

מס' קטלוגי : 610

שם החוקר : רואן סמארה-יוסף

שם המנחה : פרופ' בתיה אנגל-יגר

רשות מחקר : אוניברסיטת חיפה.

חיבור לשם קבלת התואר "מוסמך האוניברסיטה" בחוג לריפוי בעיסוק, אוניברסיטת חיפה.

מגבלות המחקר והמלצות למחקר המשך:

- תוצאות מחקר זה חשובות ועשויות לתרום רבות לעשייה המקצועית בריפוי בעיסוק במיוחד בקרב אוכלוסייה גדולה וחשובה כמו אנשים עם IDD, אך למחקר הנוכחי מספר מגבלות. ראשית, האוכלוסייה נדגמה במדגם נוחות, ממספר בתי ספר בכפרים שונים בצפון. הבודקים והנבדקים הינם ממוצא ערבי בלבד, לכן אי אפשר להשליך את תוצאות המחקר הנוכחי לכלל האוכלוסייה בישראל שהינה מדינה רבת תרבותית. מומלץ לערוך מחקר המשך עם מספר נבדקים גדול יותר, שיכלול נבדקים מפלחי האוכלוסייה השונים בישראל.
- בנוסף, הדגימה של קבוצת המחקר נעשתה מבתי ספר לחינוך מיוחד וגם מכיתות מיוחדות בבתי ספר רגילים. דגימה זו יכולה להיות בעייתית ולהשפיע על תוצאות המחקר בעקבות השוני בין סביבות שני סוגי בתי הספר. ילדים שלומדים בכיתה מיוחדת בבית ספר רגיל יהיו חשופים יותר לילדים ללא מוגבלות, מאידך, ייתכן כי הם חשופים ליותר חסמים סביבתיים בהשוואה לילדים שלומדים בבית ספר לחינוך מיוחד שלרוב הוא מותאם לצרכיהם המיוחדים. הבדלים סביבתיים אלה יכולים להשפיע על תוצאות המחקר, לכן מומלץ לערוך מחקר המשך שבו קבוצת ילדים עם IDD תידגם מסוג אחד של בתי ספר או מיוחדים או רגילים.
- מגבלה נוספת של המחקר מצויה בסוגי הפעילויות של ה-CAPE שחלקן לא תואמות את התרבות הישראלית והערבית כגון, דיג, ספורט מים וחורף. לכן, יש צורך לזהות סוגי פעילויות נוספים המתאימים לילדים ולתרבות הישראלית בכלל והערבית בפרט.
- במחקר הנוכחי נעשה שימוש בשאלון CHIEF המקוצר. מחקר עתידי יוכל לעשות שימוש בשאלון CHIEF המלא, אשר יכול לספק תמונה כללית ומפורטת יותר אודות גורמים סביבתיים המשפיעים על השתתפות ילדים עם IDD, או להשתמש בשאלון אחר שיתייחס לעוד גורמים סביבתיים המשפיעים על רמת ההשתתפות של ילדים עם IDD, כמו זמינות

המידע עבור אנשים שאינם יכולים לקרוא ולכתוב באופן שוטף, וזמינות של פעילויות פנאי מותאמים.

- מילוי השאלונים ואיסוף המידע במחקר הנוכחי נעשה דרך ההורים לכן התוצאות יכולות להיות מושפעות מנקודת מבטם הסובייקטיבית. רצוי לבצע במקביל תצפיות ישירות על הילדים, על מנת לבדוק את ההלימה בין דיווח ההורים והשתתפות הילדים.
- מעטים המחקרים אשר עסקו בהשתתפות אנשים עם IDD. היות ואוכלוסיית IDD הינה אחת האוכלוסיות הגדולות המטופלות בריפוי בעיסוק, יש חשיבות רבה לביצוע מחקרי המשך עתידיים, שיתמקדו בבדיקת דגמי ההשתתפות וגורמים המשפיעים עליהם, כגון: נגישות הסביבה. מחקרים מסוג זה יכולים לעזור למרפאים בעיסוק המטפלים בילדים עם IDD בתהליך ההערכה וההתערבות, ולהעלות את המודעות של ההורים, המטפלים וקובעי המדיניות לגורמים שמגבילים או מעודדים את ההשתתפות.

- [למחקר המלא](#)
- [למאגר המחקרים של קרן שלם](#)
- [למאגר כלי המחקר של קרן שלם](#)